

for Ringkøbing Amt (Vesterager), der har indtegnet sig som Taler; om de to Medlemmer vil være med til at afskaffe det nuværende gejstlige Tilsyn, og om de vil være med til at lægge en Del af Tilsynet over til stedlige Forældrekrede.

Dernæst har der været Enighed om, at man fra Statens Side her maa bringe de nødvendige pekuniære Offre. Den Strid, der har været mellem det ærede 2det Medlem for Hovedstaden (K. M. Klausen) og det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen), om, hvordan man skal fordele disse nye Udgifter, forekommer det mig, man passende kan vente med at tage Stilling til, indtil man ser, hvor store disse Udgifter bliver; saa tror jeg nok, man vil enes om Fordelingen. Men jeg er overbevist om, at de fleste Medlemmer her i Salen vil give mig Ret i, at den danske Skole i lang Tid har arbejdet under pekuniære Kaar, vi ikke kan være bekendt. Det har bl. a. givet sig det Udslag, at hver Gang man kommer til at tale med Skolefolk om Skolespørgsmaal, er det første, de taler om, det pekuniære. Det er ikke for meget at sige, at der har været Næringsborg indenfor den danske Skoles Lærerkreds, og det har selvfølgelig virket baade hemmende og trykkende paa dens Arbejde. De Forhold maa vi nu bort fra.

Første Gang jeg havde Ordet, tillod jeg mig at gøre opmærksom paa, at naar man tog den samlede Undervisning op til Overvejelse, maatte man ogsaa give den legemlige Uddannelse den Plads, der tilkommer den, og jeg vil gerne gentage denne Henstilling og sige, at Gymnastikken maa have sin særlige Repræsentant i den store Skolekommission. Og da man nu fra andre Sider er kommet ind paa det, jeg indrømmer er meget farligt, nemlig at nævne Korporationer og Selskaber, som burde repræsenteres, vil jeg gaa den samme farlige Vej, som de andre Medlemmer er gaaet, og sige, at Gymnastisk Selskab, der har arbejdet i en lang Aarrække for rationel Gymnastik, bør have en Repræsentant i denne Kommission.

Endelig tror jeg ogsaa, der kan opnaas almindelig Enighed om, at Læreren bliver fritaget for den Pligt, de nu har, til at lede Kirkesangen omkring i vore Kirker. Spørgsmaalet blev i Gaar fremdraget af det ærede Medlem fra Mors (S. C. Nørgaard). Jeg tror, vi alle kan enes om, at her maa Læreren selvfølgelig stilles frit. Det er ogsaa en Opfattelse, som mere og mere trænger igennem ude omkring i Befolkningen, og det giver sig Ud-

tryk i det sjællandske Mundheld: Vi andre synger kun, naar vi er glade, men Læreren skal synge, enten han er glad eller ej, han skal synge hver Søndag i Kirken. Jeg mener, der kan ikke være nogen Tvivl om, at her maa man selvfølgelig tage Skridtet fuldt ud og stille Læreren frit.

De øvrige Spørgsmaal, om Kommissionens Sammensætning og om Ledelsen, tror jeg ikke vil volde stor og afgørende Vanskelighed i det Udvalg, der nu bliver nedsat. De forskellige Tanker, der her er udkastede, vil vi fra det radikale Venstres Side tage op til Overvejelse. Det gælder ogsaa Spørgsmaalet om, hvordan Kommissionens Ledelse skal være. Her vil det være praktisk og formaalstjenligt at se paa, hvordan man har indrettet sig i andre store Kommissioner; maaske kan vi lære noget deraf. Jeg henleder i denne Forbindelse Opmærksomheden paa, hvordan man har ordnet den formelle Side af Arbejdet i den store Lønningskommission.

Det ærede 6te Medlem for Ribe Amt (Valdemar Nielsen) gjorde et Par Bemærkninger til, hvad jeg havde sagt om Friskolen og om den grundtvigske Friskoles Stilling under denne Kommissions Arbejde. Jeg tror, det ærede Medlem i nogen Grad havde misforstaaet mig. Det har ikke i noget Øjeblik været min Hensigt, at denne Kommission skulde blande sig i den frie Skoles indre Liv, og det tror jeg ogsaa vil fremgea af Referatet i Rigsdagstidenden af mine Udtalelser. Men jeg pegede paa to Omraader, hvor denne Kommission vilde komme til at beskæftige sig med den frie Børneskole. For det første er der Spørgsmaalet om den pekuniære Støtte, denne Skole kræver af det offentlige, og som den skal have af det offentlige, og dernæst talte jeg om Udarbejdelse af en samlet Lov om den frie Skoles Stilling her i Landet. En saadan Lov savner vi; vi har Retsregler og Vedtægter, Bestemmelser og Cirkulærer spredt rundt om, saa at det, som jeg sagde forleden, er overmaade vanskeligt at danne sig et samlet Overblik over, hvorledes Tilstanden her i Virkeligheden er. Indenfor den frie Skoles Kreds næres der stærke Ønsker om at faa en saadan samlet Lov.

Jeg vil derefter gøre nogle Bemærkninger til det ærede 20de Medlem for Hovedstaden (J. Oskar Andersen). Det ærede Medlem var — og her deltes hans Bekymring for øvrigt af det ærede Medlem fra Assens — bange for, at vi ikke kunde blive færdige paa et Aar med det Arbejde,